

Безручко Вадим

Студент

Грабовецький Олександр

старший викладач

ВП НУБіП України "Ніжинський агротехнічний інститут"

ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

Громадянське суспільство є найважливішим елементом розвитку держави та відіграє ключову роль в управлінні державними справами, вирішенні питань місцевого значення, розробленні та реалізації ефективної державної політики у різних сферах суспільної життєдіяльності, утвердженні відповідальної перед людиною демократичної, соціальної, правової держави; розв'язанні політичних, соціально-економічних і гуманітарних проблем [1].

Важливим документом, який віддзеркалив значущість розвитку громадянського суспільства, стала Національна стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016–2020 рр., яку було затверджено Указом Президента України від 26 лютого 2016 р. [№ 68 «Про сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні»](#). Національна стратегія передбачає, що держава створює сприятливі умови для розвитку громадянського суспільства, різноманітних форм демократії, налагодження ефективної взаємодії громадськості з органами державної влади та органами місцевого самоврядування. У ній також наголошується на необхідності європейської інтеграції та розвитку електронного урядування, надання волонтерської допомоги Збройним Силам України, іншим військовим формуванням, правоохоронним органам, органам державної влади під час проведення антитерористичної операції. Особлива увага акцентується на ефективній взаємодії держави, громадянського суспільства та бізнесу задля модернізації України, підвищення добробуту, а також залучення додаткових людських, організаційних, фінансових та технічних ресурсів для надання соціальних та інших суспільно значущих послуг, сприяння процесу децентралізації державного управління та підвищення його якості та запобігання корупційним проявам [5].

З метою впровадження та реалізації зазначеної Національної стратегії Указом Президента України від 4 листопада 2016 року № 487/2016 створюється Координаційна рада сприяння розвитку громадянського суспільства. Документом затверджується склад ради та окреслюються такі її завдання:

- формування сприятливого середовища для посилення ролі громадянського суспільства, залучення потенціалу його організацій до процесів формування та реалізації державної, регіональної політики, вирішення питань місцевого значення, механізмів сприяння розвитку в Україні громадянського суспільства на основі принципів Стратегії;

- підготовка, розгляд законопроектів, які пропонуються для внесення Президентом України на розгляд Верховної Ради України і стосуються питань розвитку в Україні громадянського суспільства, приведення національного законодавства у сфері розвитку громадянського суспільства у відповідність із європейськими стандартами;

- участь у проведенні просвітницько-інформаційних заходів, спрямованих на залучення представників організацій громадянського суспільства до участі у роботі державних органів та органів місцевого самоврядування тощо [2].

Указом Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015 ухвалюється Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020», у якій було визначено «вектор розвитку», «вектор безпеки», «вектор відповідальності» та «вектор гордості» для впровадження в Україні європейських стандартів життя та вихід її на провідні позиції у світі. У Стратегії зазначається, що головною передумовою її реалізації є суспільний договір між владою, бізнесом та громадянським суспільством, де кожна сторона має свою зону відповідальності. Відповідальність влади – провести реформи, забезпечити баланс інтересів між громадянським суспільством, державою і бізнесом, просто прозоро та

якісно працювати за новими підходами, гарантувати дотримання прав людини. Відповідальність бізнесу – підтримувати та розвивати державу, бізнес-середовище та громадянське суспільство, сумлінно сплачувати податки, здійснювати ефективні інвестування в економіку держави, дотримуватися принципів чесної праці та конкуренції. Відповідальність громадянського суспільства – контролювати владу, жити відповідно до принципів гідності та неухильно додержуватися Конституції України та законів України [7].

Протягом останніх років Україна досягла деякого прогресу у створенні законодавчої та інституційної інфраструктури, необхідної для розв'язання проблеми корупції, проте, рівень сприйняття проявів корупції громадянами та бізнесом і досягнення у реалізації реформи у сфері запобігання та протидії корупції залишається незадовільним. У зв'язку з цим урядом ухвалюється розпорядження «Про схвалення Стратегії комунікацій у сфері запобігання та протидії корупції» від 23.08.2017 № 576-р. Як зазначається в ньому: «...для більш ефективної роботи із запобігання та протидії корупції державі необхідна підтримка та залучення громадян. З метою ефективнішої координації зусиль усіх учасників антикорупційної реформи та зміни існуючої в суспільстві так званої «корупційної парадигми» необхідно звернути увагу на комунікації у сфері запобігання та протидії корупції» [6].

Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо доступу до публічної інформації у формі відкритих даних» від 9 квітня 2015 року № 319-VIII було внесено зміни до закону України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 р. № 2939-VI. Завдяки цьому оновлюється механізм забезпечення реалізації права особи на доступ до інформації, що становить суспільний інтерес, забезпечення прозорості в діяльності органів публічної влади шляхом упровадження механізму оприлюднення публічної інформації у вигляді «відкритих даних» [3].

Протягом останніх років було якісно підсилено і Закон України «Про звернення громадян» від 02.10.1996 р. № 393/96-ВР, зокрема внесенням

доповнень щодо електронного звернення та електронної петиції. Електронні петиції подаються через офіційні веб-сайти відповідних органів або веб-сайти громадських об'єднань. Використання новітніх технологій, мережі Інтернет також сприяє економії часових та матеріальних ресурсів органів державної влади, місцевого самоврядування та громадян, звільняє державних службовців та посадових осіб від зайвої паперової роботи, дозволяє більше обробити інформації, а це сприятиме зростанню довіри населення до органів публічної влади, їх посадових осіб [4].

Отже, наслідком усвідомлення важливості розвитку громадянського суспільства в Україні стало прийняття низки нормативно-правових актів, які націлені на те, щоб громадянське суспільство, в умовах реформування держави, отримало гідну основу для свого розвитку. Адже громадянське суспільство не розвивається саме по собі, для цього йому потрібно створювати належні умови, і в першу чергу на законодавчому рівні.

Список використаних джерел:

1. Кріцак І. В. Нормативно-правове забезпечення розвитку громадянського суспільства в Україні. *Правоохоронна функція держави: теоретико-методологічні та історико-правові проблеми*. Харків: Вид-во ХНУВС, 2017. С. 109-111.
2. Питання Координаційної ради сприяння розвитку громадянського суспільства: Указ Президента України від 04.11.2016 № 487/2016. URL: <http://www.president.gov.ua/documents/4872016-20692>
3. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/rada/show/2939-17>
4. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>
5. Про сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні: Указ Президента України від 26.02.2016 № 68/2016. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/rada/show/68/2016>
6. Про схвалення Стратегії комунікацій у сфері запобігання та протидії корупції: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.08.2017 р. № 576-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-2017-%25D1%2580/paran9#n9>

7. Про схвалення Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/rada/show/5/2015>

Бондажевська Людмила Сергіївна,

к.філос.н, старший викладач кафедри філософії, біоетики та історії медицини

Київського національного медичного університету імені О.О. Богомольця

ЕТИЧНІ ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ НАУКИ ТА ОСВІТИ

Будь-яка сфера людської діяльності регламентується визначеними, прийнятими та прийнятними для конкретного випадку нормами етичного характеру. Ми можемо говорити про етику у широкому сенсі, як вчення про мораль, у такому випадку скоріше йдеться про культурні особливості, обумовлені історично, проте у такому разі важко буде врахувати усі потреби морально-етичного спектру, з якими стикається людина.

У XXI столітті зміни у всіх вимірах існування людства значно пришвидшилися, науково-технічний прогрес змушує нас відповідати оперативно, чітко, зважено на ті виклики, які не існували і не могли бути передбачені ще декілька років (а іноді, як у випадку з теперішнім карантинном для протидії COVID 19, місяців). Навіть якщо припустити, що усі члени суспільства, маючи високий рівень культури та самосвідомості, добровільно та безумовно дотримуються морально-етичних норм (хоча очевидно що такий сценарій є утопією, і різко відрізняється від реалій), то у глобалізованому суспільстві дедалі швидше виникають ситуації з якими етика просто не в змозі впоратися.

Як людина, що у же досить тривалий час безперервно є учасником освітнього та наукового простору (спочатку як студент, аспірант, наразі – викладач), дедалі більше переконуюсь, що універсальних етичних норм у нашій діяльності, які б якісно виконували свою функцію, існувати не може. Основними етичними викликами, врегулювання яких, на мою думку, має